

مقدمه اسناد نهضت آزادی ایران، جلد نهم، دفتر اول

در سال ۱۳۴۴، بعد از زندانی شدن سران و فعالین نهضت عده ای از افراد فعال نهضت آزادی ایران که هنوز آزاد بودند، و با توجه به شرایط رژیم حاکم و جمع بندی مبارزات سیاسی سالهای ۴۰ و بخصوص قیام خونبار پانزدهم خرداد، ادامه مبارزات سیاسی را غیر عملی می دیدند، به پایه گزاری استراتژی جدیدی دست زدند و کار مطالعه و خودسازی را آغاز کردند و از سال ۱۳۴۷ موفق به تدوین استراتژی جهاد مسلحانه و مبارزه مخفی شدند. این سازمان در سال ۱۳۵۰ سازمان مجاهدین خلق نام گرفت. سایر افراد نهضت همچون تمامی اقشار مذهبی مبارز تمام امکانات خود را در اختیار گزاردند و در حد مقدور همکاری می کردند. در سال ۱۳۵۴ انحرافات و تحولاتی در درون سازمان مجاهدین خلق رخ داد. از سال ۵۴ تا پیروزی مرحله ای انقلاب در ۲۲ بهمن ۱۳۵۷ تغییرات وسیع و سریع و عمیق در کشور بوجود آمد و ملت ما هر روز شاهد حادثه تازه ای بود. نهضت آزادی ایران در طی این سه سال، در هر مورد، و در هر شرایطی متناسب با ضرورتها و امکانات، نقش و وظیفه و رسالت ملی و اسلامی خود را انجام داده است و هرگز بیرون از صحنه و خاموش و آرام و ساکت نبوده است. در قسمت های زیر هر یک از این فعالیت ها را در بخش های جداگانه مختصراً گزارش و اسناد مربوط به هر بخش جداگانه منتشر می گردد.

بخش اول - نشریات تحلیلی با امضاهای مستعار: در سال ۱۳۵۴ پس از انتشار بیانیه تغییر مواضع ایدیولوژیک سازمان مجاهدین خلق که ضربه سختی به نهضت اسلامی امت ما وارد ساخته بود و موجی از نگرانی توأم با تعجب و استفهام در محافل مذهبی بخصوص جوانان مسلمان پر شور چه در داخل و چه در خارج از کشور بوجود آمده بود، با توجه باینکه از کادرهای اولیه سازمان مجاهدین عملاً کسی در خارج از زندان باقی نمانده بود افراد قدیمی نهضت آزادی ایران که با سازمان مجاهدین همکاری میکردند مسوولیت سنگینی بر دوش احساس کردند و برای خنثی کردن اثرات این توطیه منافقانه که از ناحیه دشمنان نهضت اسلامی ایران شکل گرفته بود با ایجاد هسته سه نفری کاملاً مخفی (آقایان مهندس عبدالعلی بازرگان - مهندس محمد توسلی و یکی از همفکران نهضت آقای مهندس میرحسین موسوی) تحلیلهایی تهیه و منتشر ساخته که در داخل کشور بخصوص در بین دانشجویان و در خارج از کشور تکثیر و بطور وسیع توزیع میشد. بین سالهای ۱۳۵۴ و ۱۳۵۶ جمعاً چند تحلیل با نامهای مستعار مختلف از قبیل «مسلمانان آگاه»، «دانشجویان دانشگاه»، «دانشجویان مسلمان»، «مسلمانان متعهد» و تهیه و با رعایت کامل مسایل امنیتی توزیع شد. در این بیانیه ها، نظرات این اعضای نهضت آزادی ایران در قبال کودتای منافقان در درون سازمان مجاهدین و توطیه رژیم در ضربه زدن به نهضت اسلامی ایران و سایر مسایل منعکس است. ضمناً این نظرات که مورد تایید روشنفکران مذهبی قرار داشت نمودار جو فکری سالهای مذکور نیز میباشد.

بخش دوم - نشریات تحلیلی «جنبش مسلمانان ایران»:

بدنبال بن بستهای سیاسی و اقتصادی در اداره مملکت و اوج گیری فشار و خفقان و بوجود آمدن زمینه های عمیق برای قیام توده های محروم و تحت ستم جامعه، رژیم پیشاپیش، برای حل مسایل خود دست به تغییراتی زد و هویدا نخست وزیر سیزده ساله خود را برکنار و آموزگار مهره شناخته شده آمریکا را جایگزین ساخت. با وجود جو خفقان و سلطه ساواک و پلیس این تغییرات زمینه هایی برای قشر روشنفکر و متعهد فراهم ساخت تا در شرایط جدید به افشای ماهیت رژیم و روشنگری و بسیج مردم بپردازد.

جمعی از اعضای نهضت آزادی ایران (آقایان مهندس عبدالعلی بازرگان - مهندس محمد توسلی - سید مهدی جعفری - دکتر فریدون سبحانی - مهندس هاشم صباغیان) همراه با چند تن از برادران همفکر که در بسیاری از فعالیتهای اجتماعی - فرهنگی سالها همکاری داشتند (آقایان دکتر حبیب الله پیمان - مهندس حسین حریری - مهندس یزدان حاج حمزه -

مهندس حسین موسوی) از اوایل تابستان سال ۱۳۵۶ با ایجاد هسته مخفی دست به اقداماتی در جهت روشنگری مردم بخصوص قشرهای جوان و روشنفکر و بسیج و تشکل آنان زدند یکی از اقدامات انتشار نشریات تحلیلی با عنوان «جنبش مسلمان ایران» بود.

این تحلیلهای از شهریور ماه ۱۳۵۶ تا آبان ۱۳۵۷ بر اساس ضرورتها و حوادثی که بوجود میآمد منتشر شد که دوازده شماره آن در مجموعه حاضر گردآوری شده است. در شرایط خاص این دوره که جو سانسور و خفقان حاکم است این هسته موفق شد با رعایت مسایل امنیتی در حالیکه نشریه نسبتاً بطور وسیع در داخل و خارج توزیع میشد کوچکترین برگه و اثری از خود باقی نگذارد و نه تنها ساواک بلکه دوستان نزدیک نیز از افراد این هسته بی اطلاع باشند. این نشریه شاید تنها نشریه تحلیلی منظم و مؤثر بود که مورد استقبال مردم مبارز و مجاهد چه در داخل و چه در خارج کشور قرار میگرفت و به مبارزات مردم محتوی و شکل می بخشید. در اینجا ذکر این نکته لازم است که در تیر ماه ۱۳۵۷ تحلیل های مشابهی با عنوان «جنبش مسلمانان مبارز ایران» و «جنبش مسلمانان مبارز» منتشر میشد و در آنها زیر پوشش طرفداری از آیت الله العظمی امام خمینی و مجاهد شهید دکتر شریعتی ناجوانمردانه دروغها، تحریفها و اتهاماتی متوجه یکی از مخلصترین و پایدارترین چهره های مبارز مسلمان ضد استبداد جناب آقای مهندس بازرگان میکردند که طی بیانیه ای تیر ماه ۱۳۵۷ عمل منافقانه نویسندگان آنها افشاء شد. بعد ها معلوم شد این اقدام توسط آقای دکتر پیمان بدون اطلاع سایر افراد این هسته انجام شده است. ایشان با ادامه همین نشریه بعد از پیروزی انقلاب «جنبش مسلمانان مبارز» را تشکیل دادند که عملکرد خاص ایشان در این دوره و بعد از پیروزی انقلاب نیاز به بحث جداگانه دارد.

بخش سوم - انتشار اخبار جنبش اسلامی:

در آبانماه ۱۳۵۷ پس از اوج گیری نهضت اسلامی رژیم جنایتکار شاه مجبور شد با توسل به سیاست سانسور مطلق و اختناق کامل، مطبوعات را تعطیل و رادیوتلوویزیون را اشغال و تمام کانون های تجمع مردم از قبیل مساجد، مدارس و دانشگاهها را تعطیل نماید و با قطع روابط مردم و بی خبر نگهداشتن آنان با خیال راحت کشتار مردم را گسترش دهد و از این طریق شور انقلابی خلق ما را خاموش سازد. نهضت آزادی ایران بحکم وظیفه برای مقابله با این توطیه رژیم دست به انتشار نشریه ای با عنوان «اخبار جنبش اسلامی» زد و از این طریق تا آنجا که ممکن بود اخبار جنایات رژیم و اقدامات مردم را در شهرهای مختلف جمع آوری و از طریق تشکیلاتی و افراد مطمئن نشریه مزبور را در سطح وسیعی توزیع مینمود که خود مردم نسبت به تکثیر و توزیع مجدد آن اقدام میکردند. طی ۵۲ روز یعنی از تاریخ ۲۶/۸/۵۷ تا تاریخ ۱۸/۱۰/۵۷ جمعاً یازده شماره از نشریه اخبار جنبش اسلامی چاپ گردید. صفحات این نشریه حداقل سه صفحه و حداکثر ۱۲ صفحه بوده است با توجه به فقدان نشریات آزاد در این مدت مجموعه این نشریه سند معتبر و با ارزشی برای نشان دادن جزئیات حوادث انقلاب در چند ماهه مربوط می باشد.

بخش چهارم - اعلامیه های امضا دار اشخاص

این اعلامیه ها که قبل از پیروزی انقلاب در سالهای ۵۷ - ۱۳۵۶ منتشر گردیده اند شامل اعتراضات و نامه های مختلف به حکومت وقت میباشد گرچه همه مفاد این قبیل نامه ها مبین جهت گیری نهضت آزادی و یا اعضا آن نمی باشد اما از آنجا که وحدت همه نیروها و افراد جهت سرنگونی رژیم نقش بسزایی داشت بعضی از اعضا نهضت آزادی این بیانیه ها را که عموماً جهت ضد رژیمی آن مشهود می باشد امضاء کرده اند. ما برای تکمیل مجموعه اسناد و فعالیت های نهضت آزادی این اسناد را نیز جمع آوری و در این مجموعه می آوریم.

بخش پنجم - جمعیت ایرانی دفاع از آزادی و حقوق بشر ۱

بخش ششم - هیات اعزامی امام خمینی به تاسیسات نفت جنوب جهت تامین مصرف داخلی ۱

بخش هفتم - کمیته اعتصابات امام خمینی ۱

بخش هشتم - کمیته امام خمینی سرپرست سفارت و کنسولگریهای ایران در آمریکا ۱

بخش نهم - شورای انقلاب ۲

بخش دهم - دولت موقت ۳

بخش یازدهم - ستاد برگزاری نمازهای عید فطر و راهپیماییهای ملیونی انقلاب و استقبال از امام ۴

۱ - در دفتر دوم جلد نهم اسناد چاپ میشود.

۲ - در نشریه «شورای انقلاب و دولت موقت از زبان مهندس بازرگان» آمده است.

۳ - در کتاب «مشکلات و مسایل اولین سال انقلاب از زبان مهندس بازرگان» آمده است.

۴ - اعضاء نهضت در میان مسلمانان مبارز و فعال سالهای ۵۶ و ۵۷ نقش مؤثری در برنامه ریزی و تدارکات نمازهای

عید فطر قیطریه در سالهای ۵۶ و ۵۷ و همچنین ستاد برگزاری راهپیماییهای ملیونی تاسوعا و عاشورا و اربعین و بهمن

ماه سال ۵۷ و بالاخره ستاد استقبال از امام داشته اند. برای حفظ تاریخ و اصالتهای انقلاب و جلوگیری از تحریفها، این

اسناد نیز که مربوط به انقلاب اسلامی ایران می باشد جمع آوری و منتشر خواهد شد.